

Πρόγραμμα Erasmus+

Τίτλος: Πρόγραμμα SDGs στο νηπιαγωγείο: Το νερό ως βασικός πόρος για ένα βιώσιμο μέλλον.

Bologna: The best for preschool teachers – ELA

Κοινοπραξία νηπιαγωγείων, υπό την αιγίδα της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Καστοριάς

-Ιδ. Νηπιαγωγείο «Μικροί εξερευνητές»

-1^ο Νηπιαγωγείο Καστοριάς

-Νηπιαγωγείο Κορησού

Σχολικό έτος:2020-2022

Κινητικότητα εκπαιδευτικών: KA1

Μπολόνια Οκτ./ Νοεμ. 2021

Απολογισμός Επίσκεψης

Μέρα 1^η : Κυριακή 31/10

Καλωσόρισμα, πρώτη ξενάγηση στα αξιοθέατα της Μπολόνια, γνωριμία με την ομάδα /δείπνο.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Μέρα 2^η: Δευτέρα 1/11

Οι εισηγήτριες συστήθηκαν και παρουσίασαν την ροή των επιμορφωτικών συναντήσεών μας. Εκτός από το προκαθορισμένο πρόγραμμα κάθε συνάντηση θα ξεκινούσε με ένα “wrap- up” ανακεφαλαίωση της προηγούμενης συνεδρίας και θα έκλεινε με “evaluation” με μια αξιολόγηση.

Στην συνέχεια δημιουργήσαμε ένα “mind map” δηλαδή σε χαρτάκια σημειώσεων διαφορετικού χρώματος σημειώσαμε τις **προσδοκίες, την συνεισφορά μας και τους φόβους μας** σχετικά με το πρόγραμμα που πρόκειται να συμμετάσχουμε και τα παρουσιάσαμε στην ολομέλεια, δημιουργώντας έτσι ένα πολύχρωμο δέντρο με ρίζες κορμό και φυλλώματα. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν ήταν συνοπτικά τα εξής: όλοι οι συμμετέχοντες είχαμε τις ίδιες προσδοκίες να γνωρίσουμε τα εκπαιδευτικά προγράμματα (Montessori, Reggio Emilio, out-door activities) να συνεισφέρουμε με την ανταλλαγή διαφορετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων των χωρών από τις οποίες προερχόμασταν. Αναφορικά με τους φόβους κάποιοι συμμετέχοντες εξέφρασαν φόβους για την επικοινωνία, την κάλυψη των προσδοκιών τους ενώ κάποιοι άλλοι δεν είχαν κανέναν φόβο.

Στην συνέχεια, όλοι οι συμμετέχοντες είχαν χρόνο και υλικά για να παρουσιάσουν στην ολομέλεια τον εαυτό τους με διαφορετικό εικαστικό τρόπο. Έτσι, όλοι ενεργοποιηθήκαμε σε μια βιωματική και δημιουργική διαδικασία από την οποία προέκυψαν ευφάνταστα κολάζ ποιήματα, τραγούδια και παραδοσιακοί χοροί.

Έπειτα, μας μοίρασαν κάρτες “Dixit cards” από τις οποίες έπρεπε να διαλέξουμε τρεις η πρώτη θα αντιπροσώπευε πως βλέπαμε την επαγγελματική μας σταδιοδρομία στην αρχή, η δεύτερη τώρα και η Τρίτη στο μέλλον. Στην συνέχεια παρουσιάσαμε στην ολομέλεια. Όλες οι δραστηριότητες που χρησιμοποιήθηκαν την πρώτη μέρα, όπως και οι υπόλοιπες εκτός από τον βιωματικό χαρακτήρα θα μπορούσαν ίδιες οι με παραλλαγές να χρησιμοποιηθούν και στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως οι κάρτες dixit ως μέσο για την έκφραση συναισθημάτων ή την δημιουργία παραμυθιού.

Παίξαμε παιχνίδι προσανατολισμού και εξωλεκτικής καθοδήγησης χρησιμοποιώντας μη τυπική μορφές μάθησης.

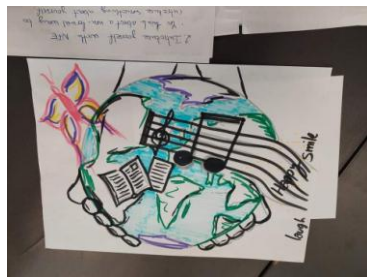
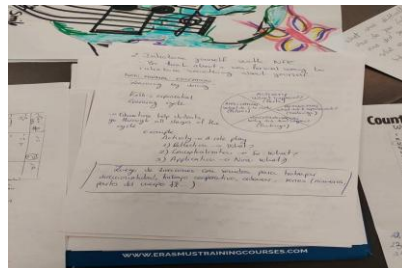
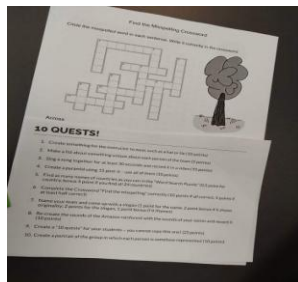
Καταγράψαμε ομαδικά τις γνώσεις και τις πεποιθήσεις μας για την επίδραση α) εκπαιδευτικών πρακτικών β) του περιβάλλοντος της σχολικής αίθουσας γ) του κοινωνικού περιβάλλοντος και των κοινωνικών επαφών

Μέρα 3^η : Τρίτη 2/11

Κάνοντας την ανακεφαλαίωση της πρώτης μέρας, χωριστήκαμε σε νέες ομάδες, ώστε να έρθουμε σε επαφή και αλληλεπίδραση με όλους τους συμμετέχοντες. Ο δραστηριότητες που ακολούθησαν εκτός από τον βιωματικό τους χαρακτήρα ήταν προσανατολισμένες και στην πρακτική χρήση τους μέσα στο σχολικό περιβάλλον με τις κατάλληλες τροποποιήσεις.

Έτσι, μας δόθηκαν πέντε λέξεις(joy, happy,fantasy ,smile, games) και πως αυτές συνδέονται με την εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την προσωπική προοπτική του κάθε συμμετέχοντα. Στην συνέχεια με την μορφή παζλ συνδυάσαμε παιδαγωγικές τεχνικές(questioning modeling, empowering, scaffolding, positioning) με την περιγραφή τους και ένα παράδειγμα εφαρμογής και το ελέγξαμε στην ολομέλεια.

Έπειτα, μας δόθηκαν 10 ερωτήσεις τις οποίες έπρεπε να επιλύσουμε σε συγκεκριμένο χρόνο όμως η πρόκληση βρισκονταν στο γεγονός ότι κάθε μέλος της ομάδας εκτός ενός είχε κάποια αναπηρία. Κάποιος δεν μπορούσε να μιλήσει κάποιος μπορούσε να χρησιμοποιήσει μόνο το ένα του χέρι... ένα παιχνίδι συμπερίληψης ακρίβειας και ταχύτητας και συνεργασίας με πολλαπλές εφαρμογές στην τάξη.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Μέρα 4^η: Τετάρτη 03 /11/ 2021

Παρουσίαση Μοντεσσοριανού σχολείου (Montessori school)

Η ημέρα ξεκίνησε με ένα διαδικτυακό παιχνίδι στο menti.com με ερωτήσεις σχετικά με τη Μοντεσσόρι, χρονομέτρηση της απάντησης –και αξιολόγηση με ποσοστά .

Λόγω των μέτρων πρόληψης κατά του Covid 19 δεν ήταν δυνατή η επίσκεψή μας σε σχολείο της Μοντεσσόρι - όπως αρχικά ήταν προγραμματισμένο - αλλά οργανώθηκε διαδικτυακή συνάντηση με την διευθύντρια του σχολείου κ. Laura Rossi.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η κ. Rossi μας μίλησε για τα σχολεία Μοντεσσόρι αλλά και για το σχολείο της που είναι ένα δημόσιο Μοντεσσοριανό σχολείο (υπάρχουν και ιδιωτικά) και μας είπε ότι απαιτούνται ειδικές σπουδές για να εργαστεί κανείς εκεί.

Μας παρουσίασε το μόντο της Μοντεσσόρι που είναι :« Βοήθησέ με να το κάνω μόνος μου», εξηγώντας ότι τα παιδιά στα Μοντεσσοριανά σχολεία ζητούν βοήθεια μόνο για να μάθουν πώς να χειριστούν κάτι που δεν ξέρουν πώς να το χρησιμοποιήσουν, ενώ στη συνέχεια ανακαλύπτουν μόνα τους τη γνώση.

Το Μοντεσσοριανό σύστημα –μας εξήγησε η κ. Rossi- βασίζεται στο καλά δομημένο υλικό και τα παιδιά παίζουν μόνα τους ή σε δυάδες.

Τα βασικά στοιχεία για την ανεξάρτητη ανάπτυξη των παιδιών στο Μοντεσσοριανό σχολείο είναι:

- Ο παιδαγωγός
- Το προετοιμασμένο περιβάλλον
- Τα εξειδικευμένο υλικό

Το περιβάλλον της τάξης είναι άνετο και αισθητικά όμορφο , προωθεί την εμπειρία και την πράξη και όχι τη θεωρία .Το περιβάλλον σε μια Μοντεσσοριανή τάξη, επιπλέον στηρίζει την ελεύθερη ανάπτυξη των παιδιών .Τα παιδιά διατηρούν την ελευθερία τους για να επιλέξουν τα υλικά και τη δράση τους .Οι δραστηριότητες γίνονται με τα υλικά και τα παιχνίδια που επιλέγουν τα ίδια τα παιδιά. Οι μεμονωμένοι μαθητές ακολουθούν τη δική τους περιέργεια με τον δικό τους ρυθμό μάθησης, αφιερώνοντας τον χρόνο που χρειάζονται για να κατανοήσουν πλήρως κάθε έννοια και να επιτύχουν εξατομικευμένους μαθησιακούς στόχους. Οι μαθητές προχωρούν όταν είναι έτοιμοι καθοδηγούμενοι από τον δάσκαλο και ένα εξατομικευμένο πλάνο μάθησης.

Το υλικό της Μοντεσσόρι εμπειρέχει αυτοδιόρθωση και το παιδί καταλαβαίνει το λάθος του και το διορθώνει.

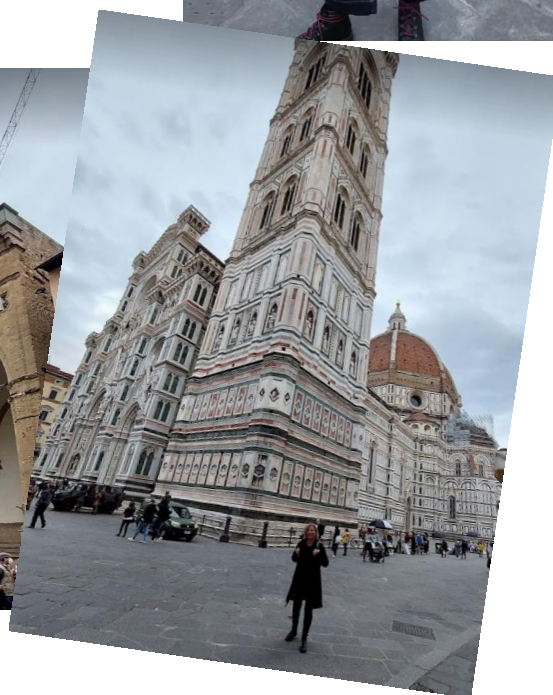
Παρακολουθώντας την παρουσίαση , σχολιάσαμε μερικές φωτογραφίες από το Scuola Montessoriana Carducci στη Μπολόνια και στο τέλος η κ. Rossi απάντησε με χαρά στα ερωτήματα και τις απορίες μας.

Στο κλείσιμο της τέταρτης ημέρας τοποθετηθήκαμε όλοι οι συμμετέχοντες συγκλίνοντας σε γενικές γραμμές στην άποψη ότι στις χώρες μας και στις τάξεις μας μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλά στοιχεία από τη φιλοσοφία του Μοντεσσोरριανού σχολείου συνδυαστικά με άλλα στοιχεία που κυρίως προωθούν τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών , την εργασία σε ομάδες κλπ.

Τελευταία δραστηριότητα της ημέρας ήταν ο χωρισμός των συμμετεχόντων σε ομάδες και η προσπάθεια αντιστοίχισης καρτελών περιγραφής και Μοντεσσोरριανού υλικού .

Το απόγευμα διοργανώθηκε προαιρετική εκδρομή στην Φλωρεντία με ξενάγηση από μια εξαιρετική ξεναγό! Το βράδυ επιστρέψαμε στη Μπολόνια, μετά από ένα εξαιρετικό δείπνο.

Μέρα 5^η: Πέμπτη 04/11/2021

Outdoor activities

Ξεκινήσαμε με μια δραστηριότητα που μας ζητούσε να γράψουμε σε ένα χαρτάκι τι σκεφτόμαστε όταν ακούμε τη λέξη "παίζω"(play). Στη συνέχεια κολλήσαμε τα χαρτάκια σε χαρτί του μέτρου και κάναμε μια μικρή συζήτηση.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Μας υποδέχθηκε και μας ξενάγησε η υπεύθυνη εκπαιδευτικού προγράμματος, η οποία είναι σπηλαιολόγος.

Η φιλοσοφία του σχολείου είναι να έρθουν τα παιδιά κοντά στη φύση , να την ανακαλύψουν , να τη σεβαστούν και να μάθουν μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες μέσα στη φύση. Εκεί πιστεύουν ότι δεν υπάρχει ακατάλληλος καιρός αλλά ρούχα. Οι δραστηριότητες γίνονται όλες τις εποχές του χρόνου σε εξωτερικό χώρο και μπαίνουν μέσα στη σκηνή μόνο σε εξαιρετικά δύσκολες καιρικές συνθήκες.

Τα παιδιά έρχονται στο σχολείο ντυμένα με κατάλληλα ρούχα και παπούτσια για την εποχή και δεν νοιάζονται για τις λάσπες ,τη βροχή , το χιόνι , κρύο κλπ

Τα πάντα είναι φτιαγμένα με υλικά της φύσης. Η παρεούλα είναι φτιαγμένη με κούτσουρα, η κουζίνα που παίζουν τα παιδιά είναι φτιαγμένη με παλέτες, η παιδική χαρά είναι κατασκευασμένη με σκοινιά και ξύλα , το τούνελ είναι με τσάννα και ξύλα κλπ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Τα παιδιά καλλιεργούν τη φύση , έχουν κατάλληλα εργαλεία και ασχολούνται με τα φυτά και τα ζώα με σεβασμό και αγάπη. Γεύονται τους καρπούς της προσπάθειάς τους ,διοργανώνοντας συναντήσεις με έντονο κοινωνικό και συνεργατικό χαρακτήρα.

Υπάρχει διάχυτη η αίσθηση της ελευθερίας. Αφορμή για περαιτέρω διερεύνηση μπορεί να γίνει οτιδήποτε τραβήξει την προσοχή των παιδιών .

Στο "Orto Giardino -Felice Battaglia- Natural Mente Bambini" τα παιδιά ενθαρρύνονται στο να τολμούν και να καταφέρνουν κάτι , όπως για παράδειγμα το να σκαρφαλώνουν στα δέντρα μόνα τους ή με βοήθεια από τα άλλα παιδιά .

Υπάρχει χώρος που τα παιδιά μπορούν να καθίσουν σε παγκάκια με τραπεζάκια και να ζωγραφίσουν , να βάψουν ή να δημιουργήσουν οτιδήποτε με υλικά από τη φύση.

Τα παιδιά συλλέγουν νερό για τις δραστηριότητές τους και είναι πολύ προσεκτικά ως προς τη χρήση του νερού γενικότερα , αποφεύγοντας την σπατάλη.

Πρακτικές λύσεις που διευκολύνουν την καθημερινότητα και τις ρουτίνες του σχολείου υπάρχουν στον χώρο.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Για τουαλέτες χρησιμοποιούν το εξωτερικό περιβάλλον , υπάρχουν όμως και στον χώρο -σε μια ειδικά διαμορφωμένη περιοχή- τουαλετίτσες για τα παιδιά. Ίσως αυτός είναι ο μόνος χώρος που βλέπουμε πλαστικό αντικείμενο στο εξωτερικό περιβάλλον.

Σε εξαιρετικά δύσκολες καιρικές συνθήκες τα παιδιά μπαίνουν για δραστηριότητες σε κλειστό χώρο , στην σκηνή .Η σκηνή αποτελείται από διακριτά σημεία που περιέχουν αντικείμενα για ενασχόληση. Συναντάμε την Βιβλιοθήκη ,χώρο με παιχνίδια ,χώρο για χαλάρωση κλπ.

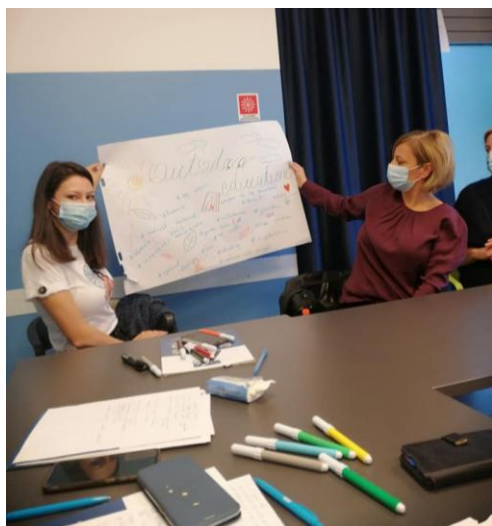

Στο τέλος της ξενάγησης συζητήσαμε θέματα που τέθηκαν από όλους τους συμμετέχοντες. Η ξενάγηση τελείωσε με τις καλύτερες εντυπώσεις και με την αίσθηση της ηρεμίας και της επαφής με τη φύση που μας άφησε το τοπίο.

Μετά από μια ώρα και πλέον ,επιστρέψαμε στην αίθουσα και ολοκληρώσαμε με μια δραστηριότητα που έπρεπε να γράψουμε σε ένα χαρτί κάποιο στοιχείο της φύσης. Στη συνέχεια έπρεπε να πάρουμε το χαρτί του διπλανού και να δώσουμε το δικό μας στον επόμενο. Επίσης έπρεπε να συνδέσουμε αυτή τη λέξη με την

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

εκπαίδευση στο εξωτερικό περιβάλλον σε μία πρόταση. Για παράδειγμα αν γράψαμε τη λέξη πέτρα, “η εκπαίδευση στο εξωτερικό περιβάλλον είναι πολύπλευρη και έχει τόσες δραστηριότητες ,όσες τα είδη και τα σχήματα της πέτρας!”

Το απόγευμα της 4^{ης} μέρας ήταν ελεύθερο για περιήγηση στην Μπολόνια!

Μέρα 6^η: Παρασκευή 05/11/2021

Η μέρα ξεκίνησε με το καθιερωμένο “morning wrap-up” και συνεχίστηκε με το πρώτο παιχνίδι σε ομάδες. Σε όλες τις ομάδες δόθηκαν κάρτες με εικόνες από το

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

επιτραπέζιο dexit και χαρτάκια με την περιγραφή για διάφορους παράγοντες της διδασκαλίας (environment, relationships, listening, observing κτλ.). Στόχος ήταν οι αντιστοίχιση της περιγραφής με μια εικόνα κι η τεκμηρίωση.

Έπειτα, στις ίδιες ομάδες δόθηκαν χαρτάκια με διάφορες χρονολογίες και χαρτάκια με γεγονότα. Οι ομάδες κλήθηκαν να ανιχνεύσουν τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους και να δημιουργήσουν με αυτά μια ιστοριογραμμή για την προσέγγιση Reggio-Emilia. Αφού προβληματιστήκαμε και ανταλλάξαμε ιδέες, συμφωνήσαμε στην σειρά των γεγονότων με τη βοήθεια των άλλων ομάδων και της εκπαιδευτριάς μας.

Οι απορίες μας λύθηκαν με μια περιεκτική παρουσίαση της εκπαιδευτριάς για την προσέγγιση Reggio –Emilia και την περίπτωση του Loris Malaguzzi Center International Foundation. Δυστυχώς, λόγω του covid 19 δεν πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη στο κέντρο. Η εκπαίδευση της έκτης μέρας ολοκληρώθηκε με την ημερήσια αξιολόγηση και το μεσημέρι όλη η ομάδα επισκεφθήκαμε τους Πύργους της Μπολόνια στο κέντρο της πόλης. Το βράδυ απολαύσαμε δείπνο σε παραδοσιακό ιταλικό εστιατόριο.

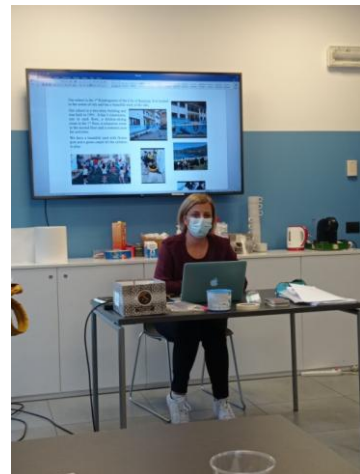
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Μέρα 7^η: Σάββατο 06/11/2021

Η μέρα ξεκίνησε με το καθιερωμένο “morning wrap-up” και την συμπλήρωση ερωτηματολογίου για την τελική αξιολόγηση του προγράμματος. Έπειτα το λόγο πήραν οι συμμετέχουσες οι οποίες παρουσίασαν στην ολομέλεια το προτεινόμενο έργο τους και τα σχολεία τους. Ακολούθησε συζήτηση και η παράδοση των διπλωμάτων στις συμμετέχουσες από την εκπαιδεύτρια της ομάδας.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Με το κλείσιμο του προγράμματος οι συμμετέχουσες πραγματοποίησαμε ημερήσια εκδρομή στη Βενετία και το βράδυ προετοιμαστήκαμε για την αναχώρησή μας με βαλίτσες γεμάτες όμορφες εμπειρίες.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

